

VERJONGINGSKUUR VOOR SPA MET VECTORWORKS

SPA, SINDS DE ROMEINSE TIJD BEKEND DOOR ZIJN WARMWATER- EN MINERAALBRONNEN EN SINDS DE JAREN '20 OOK DOOR HET CIRCUIT VAN FRANCORCHAMPS, LOOPT NU IN DE KIJKER OMDAT HET ÉÉN VAN DE PILOOTPROJECTEN IS WAAR HET SHARED SPACE-CONCEPT WORDT UITGETEST. DAT IS EEN NIEUWE FILOSOFIE ROND HET ONTWERP, BEHEER EN ONDERHOUD VAN STRATEN EN PUBLIEKE RUIMTEN WAARBIJ HET VOETGANGERS- EN AUTOVERKEER DOOR ELKAAR VLOEIT.

HET ARCHITECTENCOLLECTIEF UNTRIO SCINQ STELDE EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERJONGINGSKUUR VOOR EN WON ZO DE WEDSTRIJD DIE DE STAD UITSCHREEF.

HEUVELS EN BRONNEN

In "Het Café van Europa", zoals keizer Jozef II de stad doopte in 1781, loopt het oude en het nieuwe door elkaar. Dagelijks rijden door de stad 17.000 voertuigen, met daarin vaak bezoekers van de Thermen, de oudste baden van de stad. Dat verleden en het heden combineren, vormde een grote uitdaging voor UnTroisCinq

"Vanuit cultureel en historisch perspectief is Spa een van de belangrijkste steden van Europa. Wereldwijd is de stad bekend door zijn bronnen, zijn geschiedenis en zijn architectuur. Het is een levendige plek waar dagelijks duizenden mensen naartoe trekken, met veel verkeer als gevolg", zegt architect Francesco Bellazecca.

"De stad ligt in een vallei en dat maakt het moeilijk om het verkeer te leiden naar een lineair opgebouwde stad die omgeven is door heuvels. Tunnels zijn uitgesloten omdat de mineraalbronnen eronder liggen"

SNEL EEN ONTWERP MAKEN

UnTroisCinq bestaat uit zes architectenbureaus. In hun eigen praktijk gebruiken ze bijna allemaal VectorWorks en de architecten vonden het dan ook een voordeel om met VectorWorks samen aan het Spa-project te werken.

"Voor ons is werken met VectorWorks een kwestie van gebruiksgemak en flexibiliteit", zegt architecte Antoinette Defay.

"We begonnen te ontwerpen van nul af aan en in minder dan twee weken hadden we tekeningen en materiaallijsten, ondertussen bestanden tussen Mac en Windows uitwisselend. Dat bleek handig voor de Spa-wedstrijd omdat we zeer snel een ontwerp moesten maken voor een volledige stad."

MEER DAN EEN CAD-PROGRAMMA

UnTroisCinq vindt VectorWorks onschatbaar om verscheidene redenen.

"VectorWorks is meer dan een CAD-programma voor ons", zegt Francesco Bellazzecca. "Het voldoet aan al onze eisen. Dat je VectorWorks kan customizen is een groot voordeel. Zo kunnen we bijvoorbeeld onze eigen plug-ins ontwikkelen. We vinden het ook een doeltreffend presentatiemiddel. Foto's en ingescande plannen kunnen we integreren zodat we precies kunnen maken wat we voor ogen hebben.

Samenwerken tussen Mac en Windows is geen enkel probleem. We kunnen rustig tekeningen naar elkaar sturen zonder dat we iets naar een ander formaat moeten omzetten."

"We vinden de upgrades van VectorWorks ook interessant. Elke nieuwe versie is een verrijking. En het is altijd een plezier om de nieuwe mogelijkheden uit te proberen. De meesten van UnTroisCinq zijn kleine bureaus en VectorWorks is tamelijk goedkoop, zeker als je weet wat je ermee kan doen", stelt Antoinette Defay.

un trois cinq

Architectes & urbanistes
Antoinette Defay
Francesco Bellazzecca
Roger Bonjean
Yannick Eschepoettes
Pierre Lenders
Pierre Vanderstraeten

Collaborateurs
Frédéric Luyckx
Guillaume Brochez

SPA : ESPACE PARTAGÉ

01a Principe de l'espace partagé

L'espace partagé, en pratique :

- Une seule surface plane de façade à façade, généralement unie ou monochrome
- Pour les véhicules, des lignes, objets ou matériaux indiquent parfois un cheminement, toujours étroit, d'où l'importance de la rue qui restreint le trafic.
- Des obstacles dans l'espace sans indications rendent les conducteurs attentifs.

- Pas de panne aux feux de signalisation pour les diatèmes : l'absence de feu de contact visuel.
- Des canaux, des fontaines et le mobilier urbain (simplicistes, bornes éclairées, bancs, poubelles, tables apertures et "boîtes à lettres") définissent des zones plus sécurisées.

- La vitesse de circulation est limitée à 20 km/h. Le stationnement est prioritaire.
- La ville garde son image au sol : pavés des bâtiments historiques, publicités ou sculptures en dalles de pierre grise, pénétration de la rue transversales...

- Des "portes" successives se sont marquées par des seuils et/ou des bornes temporaires ou permanentes à hauteur des véhicules normaux... en panne ou respirer.
- Aucune interdiction, ni péroration, ni sens unique ou départ multiples les évolutions restent possible après un tel obstacle.
- Qu'il s'agit de faux seuils ou de bornes, comme aujourd'hui rue des Écrouelles.
- Le parking en ville est à deux étages, sauf exception.
- L'"espace partagé" mis en place avec l'assentiment de la population : chaque détail du projet présent le devrait être soigneusement étudié et réalisé en fonction de la situation.

Centre-ville: plan de découpage

Echelle 1 / 2000

Mobilier urbain :

- Fontaines à jets variables, avec grille et lumière
- Bancs avec dossier
- Chaises fixes au sol, fixes ou pivotantes
- Poubelles en bois de récupération avec "habillage"
- Bancs à plan en béton armé gris clair
- Hiverthères bois (4,5 m) - éclairage indirect en ville, avec panneaux indicateurs de plans selon nécessité
- Éclairage par le bas des fontaines, arbres et bâtiments historiques
- Murs de signalisation et d'éclairage (2m70) pour la rue rue Pierre Adria
- Abri bus avec toiture verte (200 cm) un mur vert avec affichage intérieur (plan et horaires) et des parois vitrées
- Abri gares et de la rue sur l'avenue la Courbe, table et borne d'attente équipée à l'extérieur
- Murs de clôture à l'entrée place du Perron, sur de la Saucerie et place A. Sade

Matériaux :

Ligne de circulation principale (tralic lourd et fréquent, en 7/20 m)

- en centre ville, en béton défectif avec bandes de pavés en granité gris aux joints
- hors ville, en asphalté foncé, un rien plus foncé
- lorsqu'il s'agit d'un "point remarquable" en matière de nouveauté, utilisation de dalles de pierre naturelle grise ou rouge
- En a été le MET déconseillé : trop lisse pour les vélos, trop glissant l'usage des pavés, sauf en ville dans des rues de béton

Toutes les autres surfaces seront en pavés de béton coloré, de même taille que le béton défectif, avec les mêmes bandes de circulation de pavés de dalles de pierre naturelle grise.

Des parkings d'usage occasionnel et sont créés en "béton-granité" à l'entrée de l'hôtel de ville pour les mariages, place A. Sade, en bordure du parc des 7 heures et sur toute la longueur de la rue rue Pierre Adria.

Caniveau et bords de trottoir restent au ras du sol, profondeur maximum 30 cm, bordure de pierre éventuellement réversible. En l'absence de pierre avec relief, utilisation de la pierre naturelle grise ou rouge (hauteur d'eau 5 cm). L'eau est pompée dans les réseaux souterrains, sauf en hiver ou les caniveaux restent vides.

Des plots en acier inoxydable et mobiles délimitent les parkings.

SCHETS- EN DENKWERK

"Eens we de achtergrondplannen van de bestaande infrastructuur van Spa - met ook de historische gebouwen, monumenten en pleinen - hadden geïmporteerd in VectorWorks, konden we tijd besparen.

Al ons schets- en denkwerk gebeurde op het scherm, omdat je in VectorWorks snel objecten kan manipuleren en veranderen. We konden snel laten zien hoe we in het centrum van de stad de filosofie van de gedeelde ruimten konden toepassen", vult Pierre Lenders aan.

"Door de snelheid en veelzijdigheid die VectorWorks biedt, hadden we op het einde veel meer ontwerpen en gedetailleerde tekeningen dan onze concurrenten, zodat we heel goed konden laten zien welke toekomst we Spa wilden bieden. Ik denk dat dat ons geholpen heeft om de wedstrijd te winnen", besluit Roger Bonjean.

SHARED SPACE, EEN FRISSE KIJK OP DE PUBLIEKE RUIMTE

Het idee achter Shared Space werd ontwikkeld door de Nederlandse verkeerskundige Hans Monderman in de jaren negentig.

Volgens Monderman worden door de verwijdering van verkeersstekens de verkeersdeelnemers gedwongen meer op elkaar te letten. Toegepast op de publieke ruimte betekent Shared Space dat het verkeer volledig geïntegreerd wordt in de andere activiteiten, in plaats van ervan gescheiden te zijn. Stoep en weg zijn niet meer gescheiden, verkeersborden en -lichten zijn verdwenen, op de grond zijn geen wegmarteringen meer.

In Europa zijn er al verscheidene gemeenten en steden waar proefprojecten lopen. Zo is het enige verkeersbord in het Nederlandse Makkinga er een dat zegt "Verkeersbordvrij". In Drachten waren er vóór de toepassing van Shared Space 18 keer meer ongevallen dan nu. In België is er, behalve in Spa, ook een pilootproject in Oostende.

DE STAD EN HET WATER

UnTroisCinq herstelt het pittoreske karakter van de stad opnieuw in ere, door het benadrukken van het belang van het water voor de stad. Op de grond komen er waterloopjes, waarvan sommige de infrastructuur voor de sterke en voor de zwakke weggebruikers moeten scheiden. UnTroisCinq plant ook vele bruggen, zowel voor de voetgangers als voor alle verkeer. Een overzicht van de ingrepen:

- Heel veel fonteinen, op grondniveau of ingewerkt in sculpturen.
- Dwars door de gedeelde ruimte worden de opeenvolgende plekken beklemtoond en hun beperkingen geaccentueerd door bomen, sculpturen, waterlopen, en straatmeubilair zoals banken en straatverlichting.
- De historische gebouwen worden beter zichtbaar gemaakt door de aanleg van pleinen in grijze natuursteen, soms aangevuld met fonteinen of waterlopen tot aan het gebouw zelf.
- In de gedeelde ruimte zijn de verkeerslichten en -borden verdwenen.
- De enige regel die geldt als je de stad binnenrijdt is die van het wederzijds respect: de zwakke weggebruiker heeft voorrang, en voorrang van rechts is van toepassing.

Het volledige ontwerp van UnTroisCinq kan je bekijken op de volgende website:

www.spa-info.be/consultationpopulaire2007/projets/projet1_ACROTERE/noticeexplicative/espace_partage.pdf